

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหาและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาเป็นศูนย์กลางของการค้าอัญมณีได้แก่ การเจียรไนพลอยเจียรไนเพชร และส่วนประกอบตัวเรือน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเพิ่มมูลค่าการส่งออกอัญมณี และเครื่องประดับเพชรพลอย กล่าวได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการผลิตและส่งออกเครื่องประดับ ก่อให้เกิดเป็นอุตสาหกรรมประเภทหนึ่งที่เพิ่มรายได้ให้แก่ประเทศเป็นจำนวนมาก นอกจากด้านความสวยงามโดยทั่วไปแล้วประเทศไทยมีศักยภาพของความได้เปรียบในด้านการเจียรไน การประกอบตัวเรือน อีกทั้งอุตสาหกรรมประเภทนี้ประเทศไทยมีลักษณะศักยภาพ อัตราการจ้างแรงงานที่ต่ำ ประกอบกับความละเอียดปราณีตของช่างไทย ทำให้สินค้าดังกล่าวมีมูลค่าต่อเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก

การที่ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับที่สำคัญประเทศหนึ่งของโลก เนื่องจากมีฝีมือเป็นเลิศในการเจียรไนทั้งพลอยและเพชร ได้สวยงามเป็นที่ยอมรับในตลาดโลก ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งมีผลให้ผู้ค้าอัญมณีและเครื่องประดับทุกมุมโลกให้ความไว้วางใจส่งอัญมณีเข้ามาเจียรไนที่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ฝีมือในการประดิษฐ์เครื่องประดับ ได้ทัดเทียมกับผู้ผลิตชั้นนำในโลกอีกด้วย จึงมีผลให้อัญมณีและเครื่องประดับกลายเป็นสินค้าส่งออกชั้นนำอยู่ในอันดับต้นของประเทศ แนวโน้มการส่งออกของอัญมณีและเครื่องประดับสามารถแสดงให้เห็นตามตารางที่ 1.1 ในปี 2539 อัญมณีและเครื่องประดับเป็นสินค้าออก โดยมีสัดส่วนการส่งออกประมาณร้อยละ 3.85 ของมูลค่าการส่งออก ต่อมา ปี 2540 อัญมณีและเครื่องประดับเป็นสินค้าออก โดยมีสัดส่วนการส่งออกประมาณร้อยละ 3.08 และมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.50 ปี 2541 อัญมณีและเครื่องประดับเป็นสินค้าออก โดยมีสัดส่วนการส่งออกประมาณร้อยละ 2.55 และมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.10 ปี 2542 อัญมณีและเครื่องประดับเป็นสินค้าออก โดยมีสัดส่วนการส่งออกประมาณร้อยละ 2.70 และมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.30 ปี 2543 ในระยะเวลาเดือนม.ก. - ก.ค. มูลค่าอัญมณีและเครื่องประดับเป็นสินค้าออก โดยมีสัดส่วนการส่งออกประมาณร้อยละ 2.30 และมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 11.90

ตารางที่ 1.1 เปรียบเทียบการส่งออกสินค้าสำคัญ 10 อันดับแรกของประเทศไทย มูลค่า : ล้านบาท

สินค้า	มูลค่าล้านบาท					อัตราขยายตัว : ร้อยละ			
	2539	2540	2541	2542	2543(ม.ค.-ก.ค)	2540	2541	2542	2543
เครื่องคอมพิวเตอร์	167,674	220,303	320,526	304,982	180,728	31.4	45.5	-4.8	.80
แผงวงจรไฟฟ้า	58,539	75,838	93,833	111,767	85,087	29.6	23.7	19.1	51.2
เครื่องสำอางรูป	79,875	97,136	123,133	110,357	69,364	21.6	26.8	-10.4	16.5
ยาพาหนะ	29,231	48,420	68,348	91,954	62,633	65.6	41.2	34.5	34.9
เม็ดพลาสติก	10,664	23,980	40,786	46,026	40,622	124.9	70.1	12.8	70.8
เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์	34,627	43,579	58,058	47,233	38,601	25.9	33.2	-18.6	71.7
อัญมณีและเครื่องประดับ	54,273	55,622	57,351	59,821	34,186	2.5	3.1	4.3	11.9
ข้าว	50,735	65,093	86,803	73,812	32,761	28.3	33.4	-15	-12.8
เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	19,635	26,758	37,326	36,196	32,273	36.3	39.5	-3	76.5
กุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง	43,405	47,184	58,343	48,348	32,253	8.7	23.7	-17.1	35.1
รวม 10 อันดับแรก	548,657	703,912	944,507	930,497	608,509	28	34.2	-1.5	25.2
สินค้าอื่นๆ	862,882.30	1,102,769.90	1,303,582.20	1,283,752.10	874,611.50	27.90	18.20	-1.50	25.10
มูลค่าส่งออกรวม	1,411,039.30	1,806,682.00	2,248,089.40	2,214,248.70	1,483,120.50	28.00	24.40	-1.50	25.10

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจการค้า กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
หมายเหตุ : ปี 2543 เป็นข้อมูลเฉพาะเดือน ม.ค. - ก.ค. และเป็นตัวเลขเบื้องต้น

ตารางที่ 1.2 เปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การส่งออกสินค้าสำคัญ 10 อันดับแรกของประเทศไทย

พ.ศ. 2539 - 2543

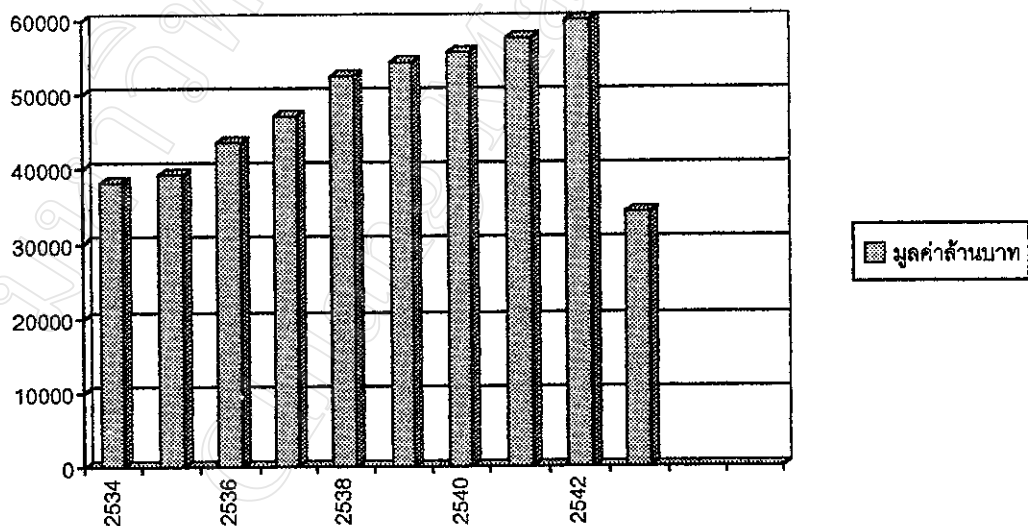
สินค้า	2539	2540	2541	2542	2543
เครื่องคอมพิวเตอร์	11.88	12.19	14.26	13.77	12.19
แผงวงจรไฟฟ้า	4.15	4.20	4.17	5.05	5.74
เสื้อผ้าสำเร็จรูป	5.66	5.38	5.48	4.98	4.68
ยานพาหนะ อุปกรณ์	2.07	2.68	3.04	4.15	4.22
เม็ดพลาสติก	0.76	1.33	1.81	2.08	2.74
เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์	2.45	2.41	2.58	2.13	2.60
อัญมณีและเครื่องประดับ	3.85	3.08	2.55	2.70	2.30
ข้าว	3.60	3.60	3.86	3.33	2.21
เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	1.39	1.48	1.66	1.63	2.18
กุ้งสดแช่เย็น	3.08	2.61	2.60	2.18	2.17
อื่น ๆ	61.12	61.04	57.99	57.98	58.97
รวมทั้งสิ้น	100	100	100	100	100

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจการค้า กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ : ปี 2543 เป็นข้อมูลเฉพาะเดือน ม.ค. - ก.ค. และ เป็นตัวเลขเบื้องต้น

จากตัวเลขตามตารางที่ 1.3 การส่งออกในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา การส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับมีมูลค่าสูงขึ้นและมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในช่วงปี 2534 – 2543 มูลค่าส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี แต่เมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกในช่วงปี 2539 – 2543 มูลค่าส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับมีอัตราการขยายตัวในอัตราราคา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่แสดงให้เห็นว่า มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทยกำลังชะลอตัวลง กล่าวคือ แม้จะมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น แต่เป็นการขยายตัวในอัตราที่ลดลง ซึ่งแสดงถึงขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับของไทยที่ด้อยกว่าประเทศคู่แข่งที่นับวันจะมีวิวัฒนาการขึ้นตามลำดับ อย่างไรก็ตามคาดว่าโอกาสที่จะขยายตัวยังคงมีอยู่ เนื่องจากศักยภาพของแรงงานฝีมือภายในประเทศที่ยังคงเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศโดยแนวโน้มการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทยเป็นดังตารางที่ 1.3 และภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 อธิบายภาพรวมมูลค่าของการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจการค้า กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร
หมายเหตุ : ปี 2543 เป็นข้อมูลเฉพาะเดือน ม.ค – ก.ค และเป็นตัวเลขเบื้องต้น

ตารางที่ 1.3 มูลค่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทย ปี 2534-2543

ปี พ.ศ.	มูลค่า (ล้านบาท)
2534	38,169.90
2535	39,266.40
2536	43,495.00
2537	47,088.70
2538	52,498.60
2539	54,272.90
2540	55,622.30
2541	57,350.50
2542	59,820.90
2543 (ม.ค. - ก.ค.)	34,185.80

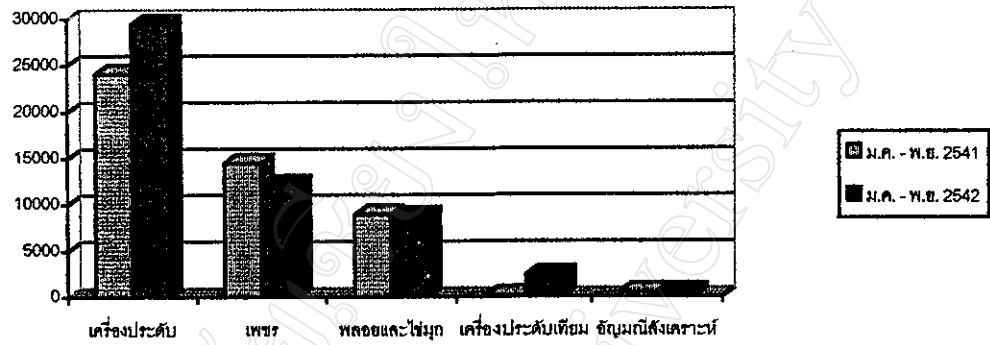
ที่มา : ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจการค้า กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ : ปี 2543 เป็นข้อมูลเฉพาะเดือน ม.ค. - ก.ค. และเป็นตัวเลขเบื้องต้น

จากภาพที่ 1.2 จะเห็นได้ว่าในปี 2541 ตั้งแต่เดือน ม.ค. - พ.ย 41 การส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ ประเภทเครื่องประดับ มีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2540 ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ส่วนการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับประเภทอื่น ๆ มีแนวโน้มลดลง เมื่อเทียบกับปี 2540 ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน

ภาพที่ 1.2 สถิติการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับแต่ละประเภท

มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

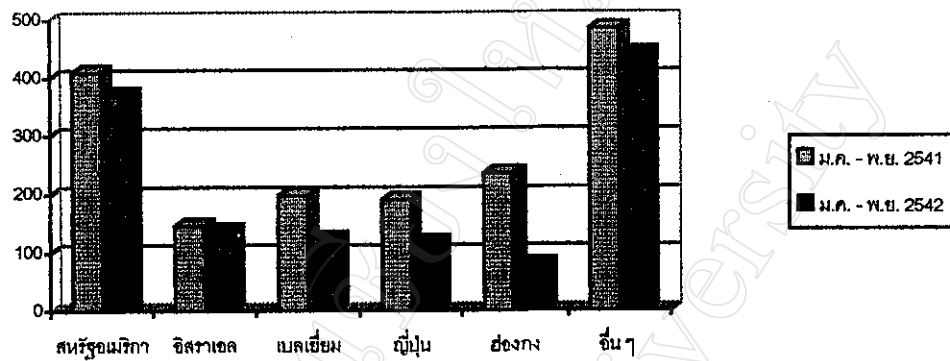
ที่มา : ศูนย์สถิติการพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ข้อมูลศูนย์สถิติการพาณิชย์ ตามสถานะการแข่งขันของตลาดในปัจจุบัน การส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับในปัจจุบันของประเทศไทย เมื่อคิดเป็นเงินสกุลเงินเหรียญสหรัฐมีแนวโน้มลดลง เพราะนอกจากได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และยังมีปัญหาอุปสรรคด้านอื่น เช่น วิกฤติขี้โดยเฉพาะอัญมณีจากแหล่งผลิตภายในประเทศหาได้น้อยลง จำเป็นต้องแสวงหาจากต่างประเทศ มีผลให้ข้อได้เปรียบด้านนี้ลดลง ภาวะต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจำเป็นต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเพชรพลอยชนิดต่าง ๆ โลหะมีค่าและวัตถุดิบใช้สอย เป็นต้น มีผลให้ผู้นำเข้าหันไปสั่งซื้อจากแหล่งผลิตอื่น ที่มีภาวะต้นทุนที่ต่ำกว่ามากขึ้นผู้บริโภคร่างต่างประเทศ หันไปนิยมเครื่องประดับที่มีราคาระดับกลางไปทางต่ำมากขึ้น ประสบภาวะการแข่งขันสูงกับประเทศผู้ผลิตอื่นๆ เช่น ประเทศอินเดีย เป็นต้น

ตามภาพที่ 1.3 ตลาดส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ 5 อันดับแรกในตลาดโลก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อิสราเอล เบลเยียม ญี่ปุ่นและฮ่องกง ทั้ง 5 ตลาดนี้มีสัดส่วนรวมกันประมาณ ร้อยละ 65.6 ของมูลค่าการส่งออก โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น 2 ตลาด คือ ประเทศสหรัฐอเมริกาและอิสราเอล โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 25.1 และ 32.1 ตามลำดับ ส่วนอีกสามตลาดมีอัตราลดลง คือ เบลเยียม ญี่ปุ่น และฮ่องกง มีอัตราการลดลงร้อยละ 9.3 11.5 และ 50.9 ตามลำดับ แต่เมื่อคิดมูลค่าการส่งออกเป็นเงินสกุลเหรียญสหรัฐ พบว่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับไปตลาดหลักทั้ง 5 ตลาดคั้งกล่าวลดลงทุกตลาด

ภาพที่ 1.3 สถิติการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ ไปตลาดสำคัญ

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ

ที่มา : ศูนย์สถิติการพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยเผชิญกับการแข่งขันจากคู่แข่งต่างประเทศ ในการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ ทั้งประเทศที่เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีและการออกแบบ แต่ไม่มีแหล่งวัตถุดิบของตนเอง และประเทศที่มีแหล่งวัตถุดิบของตนเอง ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำกว่าประเทศไทย อีกทั้งอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทย ยังมีความจำเป็นที่ต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากต่างประเทศ ซึ่งทำให้ต้นทุนส่วนนี้สูงขึ้น โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นในช่วงที่ค่าเงินบาทลอยตัว และผลจากภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอย ทำให้ตลาดสำคัญในต่างประเทศลดการนำเข้าอัญมณีและเครื่องประดับจากประเทศไทย ดังนั้นผู้ประกอบการในประเทศไทยควรต้องเร่งพัฒนาและยกระดับสินค้าด้านการออกแบบและการพัฒนาด้านการตลาดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยจะต้องให้ความสนใจเรื่องรสนิยมของลูกค้าในแต่ละประเภทสินค้ามากขึ้น และพยายามสร้างสินค้าไทยภายใต้เครื่องหมายการค้าของตนเองรวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า ในขณะเดียวกันการสนับสนุนจากภาครัฐก็เป็นปัจจัยหนึ่ง ที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องประดับอัญมณีของประเทศไทย ในด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ รวมถึงศึกษาข้อมูลทางการค้าของต่างประเทศอย่างจริงจัง ซึ่งจะเป็นการสร้างศักยภาพในการขยายตลาดต่างประเทศสำหรับสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาที่สำคัญสำหรับการก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตและการค้าอัญมณีที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลกด้วย

ดังนั้นอุตสาหกรรมเครื่องประดับอัญมณี ถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีการแข่งขันทางการตลาดค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังเป็นแหล่งที่สร้างรายได้ให้กับประเทศ จากภาพรวมการส่งออกยังถือเป็นแหล่งรองรับแรงงานกว่า 1.2 ล้านคน รวมทั้งเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดมล

ภาวะ ส่วนตลาดต่างประเทศในอุตสาหกรรมเครื่องประดับ ยังเป็นที่น่าสนใจสำหรับการขยายตลาดของประเทศไทย การเร่งพัฒนาการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องประดับอัญมณี จึงเป็นประเด็นที่ผู้ประกอบการชาวไทยให้ความสนใจเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณภาพสินค้า การส่งมอบสินค้าที่ตรงต่อเวลา ขณะเดียวกันการศึกษาถึงความต้องการของตลาด ขนาดของตลาด รวมถึงกลยุทธ์การเข้าสู่ตลาด เป็นอย่างดี เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ชัดเจนมากขึ้น การพัฒนาดังกล่าวข้างต้นย่อมเป็นการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสในการขยายตลาดของเครื่องประดับอัญมณีของประเทศไทย

การที่อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเจริญเติบโตก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการได้เปรียบในด้านการผลิตประการหนึ่งก็คือ สถานที่ประกอบการ สำหรับภาคเหนือของประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่มีข้อได้เปรียบในการแข่งขัน คือ ปัจจัยด้านแรงงานที่มีฝีมือ คุณภาพ ค่าจ้างแรงงานอยู่ในระดับต่ำ การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งแสวงหาคำตอบ ประเด็นคำถาม ธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับจึงเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพด้านการแข่งขันอย่างไร ผลการศึกษาย่อมส่งผล ทำให้มีการลงทุนเพิ่มสูงขึ้นซึ่งเป็นการช่วยกระจายความเจริญ จะทำให้ระบบเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ขยายตัว ทั้งทางด้านผลผลิต การจ้างงาน และการเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนด้วยเช่นกัน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาต้นทุนผลตอบแทนของการลงทุนของธุรกิจเครื่องประดับเงิน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. ศึกษาวิเคราะห์ภาวะทางการเงินในธุรกิจเครื่องประดับเงินในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความเป็นไปได้ในการลงทุนเชิงเศรษฐศาสตร์ โดยผู้ที่ต้องการลงทุนสามารถใช้ข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุนธุรกิจเครื่องประดับเงินในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุน
2. ทำให้ทราบถึงข้อมูลทางการเงิน ของธุรกิจเครื่องประดับเงิน ภายใต้นโยบายอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางการเงิน โดยสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการลงทุนในธุรกิจเครื่องประดับเงิน